

DOI 10.31558/2519-2949.2025.4.20

УДК 327.84:355.40

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5448-2023>**Білошицький В. І., Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7362-2666>**Гунін В. Є., Воєнна академія імені Євгенія Березняка**

ІНОЗЕМНІ СПЕЦСЛУЖБИ ПРО СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

У ході дослідження авторами статті проаналізовано зміни у критеріях оцінювання спеціальними службами країн-членів НАТО загроз національній безпеці з огляду на сучасні події у світі, пов'язані з повномасштабним вторгненням РФ на територію нашої держави, що привело до певних змін міжнародної політики, деструктивно вплинуло на стан національної безпеки України. Дослідження показали, що на цей час позиції іноземних спеціальних служб провідних країн світу щодо критеріїв оцінювання сучасних викликів і загроз національній безпеці координально змінилися. Зокрема, на думку фахівців-аналітиків спецслужб країн-членів НАТО на стан національної безпеки найбільш деструктивно впливають такі основні чинники, як розвідувальна діяльність та інформаційні війни проти європейських країн, іноземне втручання в політику іншої суверенної держави, дискредитація демократичного ладу, міжнародний тероризм, екстремізм на соціально-політичному ґрунті, ризикові процеси, пов'язані з міграцією тощо. Встановлено, що спецслужби країн-членів НАТО із переліку основних загроз національній безпеці першочерговими виділяють такі дестабілізаційні чинники впливу, як неправомірне втручання у внутрішні справи країни, спонсорування екстремізму й тероризму, вчинення численних кібератак на різні інформаційні структури і мережі, розповсюдження зброї масового знищення, здійснення різних операцій впливу тощо. Визначено, що особливу небезпеку національній безпеці країн-членів НАТО насамперед становить розвідувально-підбивна діяльність російських та китайських спецслужб, як невід'ємна частина архітектури державної безпеки цих країн. Не без уваги вказаних спецслужб залишається діяльність розвідок Ірану та Туреччини, оскільки ці країни в сучасних умовах підтримують на міжнародній арені агресивну політику РФ. З огляду на визначені виклики і загрози іноземні спецслужби пропонують посилити діяльність усіх державних інституцій, спрямовану на підвищення стану забезпечення національної безпеки, за такими напрямками, як: підтримка санкційної політики проти РФ; посилення контррозвідувального забезпечення економічного та наукового секторів; запровадження профілактичної роботи серед місцевого населення організація комплексного підходу до стійкості кожної європейської країни та її союзників; оновлення профільного законодавства; захист стратегічних об'єктів країн ЄС; закріплення глобальних відносин між країнами ЄС у контексті війни в Україні; формування безпекового середовища на європейському континенті; забезпечення економічної безпеки країн ЄС; організація спецслужбами країн ЄС протидії міжнародному тероризму та його поширенню на континенті тощо. Результати оцінювання фахівцями-аналітиками спеціальних служб країн-членів НАТО сучасних загроз національній безпеці дозволять скорегувати діяльність державних інституцій та силових відомств України, спрямовану на забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: національна безпека, безпекове середовище, антизахідна позиція, деструктивний вплив, іноземні спецслужби, контррозвідка, екстремізм, тероризм.

Постановка проблеми в загальному вигляді. В умовах повномасштабної агресії РФ проти України серед першочергових завдань перед суб'єктами розвідувального співтовариства керівництво держави ставить задачу – своєчасно отримувати і забезпечувати важливою чутливою інформацією всіх споживачів, які входять до складу її владних структур. Зокрема, відповідно до пункту 3 статті 6 Закону України від 17.09.2020 № 912-IX «Про розвідку», держава покладає на суб'єкти

розвідувального співтовариства завдання – виявляти та визначати ступінь зовнішніх загроз національній безпеці України, що надходять з боку спецслужб насамперед таких країн, як РФ, Республіка Білорусь, Китай, Іран, інших держав, які підтримують політику кремля [1].

Для з'ясування питання, які основні зовнішні загрози на сьогодні деструктивно впливають на стан національної безпеки України, насамперед доцільно здійснити аналіз, за якими критеріями сучасні зовнішні загрози національній безпеці своїх країн на сьогодні оцінюють провідні іноземні спецслужби, а також визначити їхню позицію щодо вибору раціональних шляхів усунення цих загроз.

На думку авторів, за результатами проведеного дослідження особливостей використаних спеціальними службами країн-членів НАТО підходів щодо оцінки зазначених загроз, суб'єкти розвідувального співтовариства України отримують можливість своєчасно скорегувати напрями своєї професійної діяльності із добування чутливої інформації за визначеними напрямками, що в цілому сприятиме посиленню національної безпеки України.

Актуальність проведення такого аналізу насамперед зумовлена швидкоплинною динамікою змін сучасної міжнародної обстановки у світі з огляду на повномасштабне вторгнення росії в Україну. Проведений аналіз сприятиме своєчасному прийняттю правильних політичних рішень в інтересах національної безпеки України [2].

Зв'язок проблеми з важливими науковими і практичними завданнями. Обраний напрям дослідження тісно пов'язаний з виконанням положень Закону України «Про національну безпеку України», Указу Президента України від 15 жовтня 2021 року № 685/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію інформаційної безпеки», Указу Президента України від 30 грудня 2021 року № 56/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію забезпечення державної безпеки», прискорення європейської та євроатлантичної інтеграції нашої країни, використання всіх наявних у суб'єктів розвідувального співтовариства України ресурсів для досягнення цієї мети.

Застосування суб'єктами розвідувального співтовариства наявних сил і засобів в інтересах забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах за кордоном постійно зіштовхується з контрзаходами іноземних правоохоронних органів, яким співтовариство має навчитися адекватно протидіяти [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перелік першочергових завдань держави щодо забезпечення безпеки національних інтересів суб'єктами розвідувального співтовариства визначено у [1]. Чинники, що деструктивно впливають на стан національної безпеки і оборони України в умовах повномасштабної агресії РФ проти України розглянуто у [2, 3]. Реакція спецслужб провідних країн світу на актуальні виклики і загрози національній безпеці держави у зв'язку з російською агресією викладено в [4–11].

На сьогодні у дослідженнях недостатньо уваги приділяється вивченню питання щодо характеру можливих змін у зовнішній політиці країн-членів НАТО з огляду на сучасні виклики і загрози національній безпеці в умовах повномасштабної агресії РФ проти України.

На думку авторів, поглиблене вивчення критеріїв оцінки провідними іноземними спеціальними службами сучасних загроз національній безпеці в сучасних умовах позитивно впливатиме на корегування професійної діяльності суб'єктів розвідувального співтовариства України.

Метою статті є вироблення напрямів можливого використання досвіду спеціальних служб країн-членів НАТО для корегування професійної діяльності суб'єктів розвідувального співтовариства з огляду на визначені виклики і загрози.

Виклад основного матеріалу. Дослідження питань з перспективного корегування напрямів діяльності суб'єктів розвідувального співтовариства насамперед має відбуватися крізь призму аналізу сучасних підходів спеціальних служб країн-членів НАТО щодо оцінки загроз національній безпеці. Для цього потрібно визначити, які саме основні виклики і загрози визначають іноземні спецслужби з огляду на агресивну політику РФ в умовах сьогодення.

У ході проведеного аналізу розглянуто позиції низки іноземних спеціальних служб щодо критеріїв оцінювання сучасних викликів і загроз, які безпосередньо впливають на стан національної безпеки країн-членів НАТО. Зокрема, проведено аналіз підходів до оцінювання сучасних викликів і загроз національній безпеці такими іноземними спецслужбами:

Федеральне відомство захисту Конституції Німеччини (BfV);

Об'єднана служба розвідки і безпеки Нідерландів (AIVD), Служба військової розвідки і безпеки (MIVD);

Норвезька розвідувальна служба (NIS), Служба національної безпеки Норвегії (NSM), Служба безпеки поліції Норвегії (PST);

Служба безпеки та розвідки Данії (PET), Служба військової розвідки (FET), Центр аналізу тероризму (PET);

Державне агентство національної безпеки Болгарії (ДАНБ);

Агентство безпеки та розвідки Республіки Хорватія (SOA);

Канадська служба безпеки та розвідки (CSIS).

У результаті проведеного аналізу встановлено, що зазначені спеціальні служби першочергово виділяють ті виклики і загрози національній безпеці держави, які вони насамперед пов'язують саме з російською загрозою, зокрема:

розвідувальна діяльність проти країни та інформаційні війни;

іноземне втручання в політику іншої держави;

деструктивний вплив на стан демократичного ладу;

проблема міжнародного тероризму;

екстремізм на соціально-політичному ґрунті;

ризикові процеси, пов'язані з міграцією.

Зміст визначених іноземними спецслужбами основних сучасних викликів і загроз національній безпеці цих країн розкривається наступним чином.

Розвідувальна діяльність та інформаційні війни проти європейських країн. Країни Європи, які відіграють важливу роль в ЄС, НАТО та інших міжнародних організаціях, а також підтримують Україну в організації супротиву агресії РФ, стали об'єктом посиленої розвідувально-підривної діяльності (РПД) з боку російських спецслужб та інших іноземних країн, які підтримують політику кремля. Серед таких недружніх країн спецслужби НАТО виділяють: Республіку Білорусь, Китай, Іран, Туреччину. У контексті повномасштабного вторгнення РФ на територію України така РПД сьогодні стає дедалі багатогранною та витонченою і постійно вдосконалюється вказаними недружніми країнами.

Основними видами діяльності спецслужб РФ є агентурна розвідка, диверсії та поширення дезінформації, неправомірне втручання, спонсорування екстремізму й тероризму, вчинення кібератак, що становить серйозну загрозу національним інтересам країн-членів НАТО. Російські спецслужби підвищують активність у реалізації таких заходів: отримання розвідданих у контексті санкцій проти Москви та підтримки України західними країнами; ведення ворожої діяльності у кіберпросторі; отримання закритої інформації у політичній, бізнесовій, дослідницькій, технологічній та військовій сферах; посилення соціальної напруженості в європейських країнах тощо. Те саме стосується діяльності білоруських спецслужб, хоча їхні можливості і потреби набагато менші, ніж російські.

Спецслужби КНР мають широкі повноваження, які використовують переважно для підтримки влади панівної Комуністичної партії Китаю (КПК). Вони відіграють ключову роль у прагненні Пекіна реалізувати до 2049 р. "китайську мрію", зокрема зробити Китай світовим лідером і наддержавою, принаймні рівною США.

Для досягнення своїх цілей КНР використовує економічну й науково-технічну розвідку, в результаті діяльності якої китайські спецслужби цілеспрямовано вербують на іноземних підприємствах експертів, завдяки чому вони частково або повністю заволодівають передовими європейськими технологіями. Китайські спецслужби насамперед зосереджують увагу на отриманні інформації про структуру, озброєння та підготовку країн-членів НАТО до можливої збройної агресії РФ проти Альянсу, а також на придбанні сучасних військових технологій. Водночас спецслужби КНР проводять операції впливу, за допомогою яких КПК намагається просувати власні інтереси за кордоном на підставі своїх довгострокових планів.

За інформацією відкритих джерел, закон «Про розвідку», прийнятий в КНР у 2017 р., зобов'язує всіх своїх громадян і компанії співпрацювати з китайськими спецслужбами незалежно від країни, де вони розміщені і працюють. У Китаї протягом останніх років реалізується національна стратегія «Військово-цивільна інтеграція», метою якої є зміцнення науково-дослідної співпраці між університетами, приватними компаніями та збройними силами. На практиці це означає, що під час міжнародних контактів у науковій сфері існує невизначеність щодо того, чиї інтереси насправді представляють китайські ділові партнери. Отже, дослідницькі установи та компанії європейських країн ризикують передати КНР знання чи технології, які будуть використані для нарощування

потенціалу китайської армії або під час розроблення технологій для органів безпеки тоталітарного китайського режиму. Крім того, встановлено, що Китай іноді діє як проміжний пункт призначення у незаконних закупівлях для таких підсанкційних країн, як росія, Іран і Північна Корея. Контакти з китайською діаспорою у світі Пекін здійснює через Департамент роботи об'єднаного фронту, що підпорядкований Центральному комітету Комуністичної партії Китаю.

Специфіку діяльності спецслужб Ірану на сучасному етапі зумовлює як політична ситуація в цій країні, так і загалом міжнародна політика на Близькому Сході. Основним напрямом роботи спецслужб Ірану є боротьба з опозиційними групами та окремими особами, яких влада країни вважає загрозою існуванню діючого в країні політичного режиму. Іран оголосив своїми ворогами не лише США, а й Ізраїль та єврейську спільноту. Цілями іранських спецслужб є представництва єврейських держав та проізраїльські організації в інших країнах. Ще одним напрямом роботи спецслужб Ірану стали спроби придбати матеріали для своєї ядерної програми.

Спецслужби Туреччини на сьогодні відіграють ключову роль у системі державної влади. Вони є надійною опорою президента Ердогана Р. Т. і його «Партії справедливості та розвитку» в процесі забезпечення внутрішньої безпеки та зборі інформації для підготовки важливих політичних рішень. У країнах Європи спецслужби Туреччини шпигують за тими організаціями та особами, які виступають проти чинної турецької влади.

Іноземне втручання в політику іншої держави. Для досягнення певних власних амбітний цілей ті країни, які приховано або відкрито підтримують політику кремля, сьогодні значно посилили ворожі дії щодо провідних демократичних країн світу. Серед таких дій деструктивного характеру можна визначити поширення недружніми прокремлівськими іноземними спецслужбами дезінформації різного змісту серед громадськості демократичних країн світу. Основна мета такого поширення – підірвати довіру населення тієї чи іншої демократичної держави до її урядових інституцій або виборчих процесів. Крім того, спецслужби РФ, Китаю, Ірану та Туреччини намагаються контролювати, залякувати й переслідувати представників своєї діаспори (особливо дисидентів), а також просувати сприятливі для себе наративи. Яскравим прикладом цього є те, що нещодавно Міністерство громадської безпеки Китаю незаконно створило в Канаді три так звані поліційні дільниці. Наразі зафіксовано випадки, коли представники правоохоронних органів КНР, без погодження з місцевою владою, приїжджали до Канади і через погрози та залякування намагалися змусити канадців китайського походження повертатися до КНР.

У такий спосіб спецслужби вказаних країн безпосередньо або через довірених осіб в урядових інститутах держав – членів НАТО можуть приховано втручатися у виборчі процеси в країнах ЄС, формувати публічний дискурс або впливати на політичні позиції обраних в європейські структури посадовців.

Деструктивний вплив на стан демократичного ладу. Останнім часом європейським країнам довелося мати справу з великою кількістю і значним різноманіттям таких загроз, як тероризм, екстремізм, наступальні кіберпрограми, постійне вдосконалення тоталітарними країнами зброї масового знищення, шпигунство, прихований вплив на внутрішню політику іншої держави, втручання в її внутрішнє життя, організація саботажу в середині країни, посилення міжнародної злочинності. Усе це негативно впливає на внутрішній правопорядок в будь-якій демократичній країні і становить певні ризики для економічної безпеки провідних країн світу. Зокрема, війна РФ проти України призвела до дефіциту газу в Європі, а це у свою чергу спричинило ситуацію, яка дала нову можливість прибічникам антиінституціоналізму поширювати конспірологічну теорію про «злу еліту».

Так, на сьогодні політичну ситуацію в більшості країн Європи можна описати таким характерним явищем, як брак прогресу у процесах стабілізації та реформ, численні нерозв'язані міждержавні та міжетнічні питання.

Проблема міжнародного тероризму. У 2022 р. регіонами, які найбільше постраждали від терористичної діяльності, були Африка, Близький Схід, Центральна та Західна Азія, де діяли структури таких джихадистських організацій, як Ісламська держава та Аль-Каїда. До сьогодні зусилля міжнародної антитерористичної коаліції безумовно суттєво обмежували потенціал терористичних організацій, але на жаль вони не допомогли усунути існуючі загрози національній безпеці від діяльності цих організацій. Так, на сьогодні в Європі не зафіксовано жодної терористичної атаки, відповідальність за яку взяла б на себе одна із зазначених вище організацій. Незважаючи на зниження можливостей джихадистських структур щодо проведення зовнішніх терористичних операцій, ризик

планування та скоєння терактів на території європейського континенту залишається незмінним. Війна рф проти України суттєво не вплинула на діяльність терористичних організацій у світі. Водночас ці терористичні організації продовжують закликати своїх симпатиків скористатися ситуацією для ведення джихаду проти «хрестоносців», якими вони називають країни ЄС.

Екстремізм на соціально-політичному ґрунті. На сьогодні в Європі активізувалася діяльність діючих екстремістських організацій обох полюсів. Ці структури зосереджують свої пропагандистські зусилля на негативних трендах для європейських економік через протиепідемічні обмеження та наслідки російського вторгнення в Україну. Зараз спостерігається поглиблення контактів ультраправих формувань окремих європейських країн з подібними структурами за межами європейського континенту. Однак сьогодні війна в Україні не є на центральному місці в їхніх пропагандистських кампаніях, оскільки зазначенні екстремістські формування наголошують лише на гуманітарному аспекті цього конфлікту та проводять кампанії з доставки допомоги нацменшинам, які проживають в Україні і начебто зазнають різного роду приниження та насильства з боку української влади.

Ризикові процеси, пов'язані з міграцією. Міграційні рухи до Європи зростали на тлі основних чинників, пов'язаних зі зміною клімату, нестабільною безпековою ситуацією, а також загостренням політичних, економічних і соціальних проблем у низці країн Близького Сходу, Центральної Азії та Африки. Російське широкомасштабне воєнне вторгнення в Україну мало каталітичний вплив на міграційні процеси, унаслідок чого багато українських громадян, які рятувалися від війни, змушені були шукати прихистку в Європі. Зі свого боку це стало додатковим чинником загрози продовольчій безпеці європейських країн, зокрема ще більше дестабілізувало ситуацію і відношення у цих країнах щодо причин походження міграційних потоків. Водночас, починаючи з лютого 2022 р., закріпилася практика використання нелегальної міграції як елементу гібридного інструментарію впливу на внутрішньополітичну ситуацію в тій чи іншій європейській країні. Комбінований міграційний тиск на південний і північний напрямки до Європи спричинив значні проблеми для економічних і соціальних систем, а також систем охорони здоров'я транзитних країн та кінцевих для мігрантів пунктів призначення у той час, коли економіка цих країн ще не оговталася від пандемії COVID-19. Сьогодні збільшення кількості мігрантів в країнах Європи залишається одним з чинників терористичної загрози. Це здебільшого пов'язано з тим, що існує можливість проникнення через канали нелегальної міграції небажаних осіб з радикальними поглядами та намірами. Іншими словами, в сучасних умовах значно посилюється міграційний тиск на більшість європейських країн, зокрема через велику кількість мігрантів, що прямують до цих країн, оскільки багато мігрантів сьогодні користуються правами отримання тимчасового захисту. У той же час в країнах Європи активізувалися різні схеми нелегальної міграції. Насамперед висока прибутковість та низький рівень відповідальності за таку діяльність її всіляко стимулюють. Також почастишали вияви агресії щодо місцевих правоохоронних органів та випадки незаконного переміщення мігрантів територією тієї чи іншої європейської країни.

З огляду на визначені виклики і загрози, спецслужби країн-членів НАТО пропонують активізувати діяльність усіх державних інституцій, спрямовану на підвищення стану забезпечення національної безпеки, за такими напрямками, як:

- підтримка санкційної політики проти рф;
- посилення контррозвідувального забезпечення економічного та наукового секторів;
- запровадження профілактичної роботи серед місцевого населення
- організація комплексного підходу до стійкості кожної європейської країни та її союзників;
- оновлення профільного законодавства;
- захист стратегічних об'єктів країн ЄС;
- закріплення глобальних відносин між країнами ЄС у контексті війни в Україні;
- формування безпекового середовища на європейському континенті;
- забезпечення економічної безпеки країн ЄС;
- організація спецслужбами країн ЄС протидії міжнародному тероризму та його поширенню на континенті;

проведення роз'яснювально-профілактичної роботи з місцевим населенням тощо.

Висновки. З огляду на критерії оцінювання іноземними спецслужбами провідних країн світу питань щодо особливостей забезпечення національної безпеки в сучасних умовах, можна зробити низку обґрунтованих висновків, зокрема.

По-перше, рф, Китай, Іран та Туреччина намагаються отримати доступ до секретної інформації, знань і технологій провідних європейських країн, щоб використати їх для політичної, економічної та військової переваги серед демократичних країн світу.

По-друге, зазначені країни докладають зусиль, щоб приховано послабити соціальну та політичну стабільність країн ЄС, а також підірвати євроатлантичну солідарність.

По-третє, спецслужби рф, Китаю, Ірану та Туреччини не лише стежать за своїми співвітчизниками в європейських країнах, але й застосовують щодо них залякування та насильство.

Перспективи подальших досліджень. Деталізувати особливості організації адекватної протидії силами і засобами розвідувального співтовариства сучасним загрозам національній безпеці України, що надходять з боку спецслужб противника в сучасних умовах, з огляду на повномасштабне вторгнення рф на територію нашої держави.

Бібліографічний список:

1. Про розвідку : Закон України від 17 вересня 2020 р. № 912-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text>.
2. Національна безпека і оборона: головні події процесі, тенденції (квітень–червень 2024 р.). Фонд “Демократині ініціативи” імені Ілька Кучеріва. *Аналітика*. URL: <https://dif.org.ua/article/natsionalna-bezpeka-i-oborona-golovni-podii-protsesi-tendentsii-kviten-cherven-2024-r>.
3. Розвідка і безпека України в умовах війни. Аналітична доповідь. *Центр оборонних стратегій*. Київ : Центр стратегій, 2023. 128 с.
4. Паливода В. О. Оцінка федеральним відомством захисту конституції Німеччини викликів і загроз національній безпеці. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 17 липн., 2023. С. 1–3.
5. Паливода В. О. Оцінка актуальних загроз національній безпеці об’єднаною службою розвідки і безпеки Нідерландів, *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 13 вересн., 2023. С. 1–4.
6. Паливода В. О. Оцінка Норвезькою службою актуальних викликів і загроз національній безпеці. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 13 березн., 2024. С. 1–7.
7. Паливода В. О. Оцінка спеціальними службами Данії актуальних загроз національній безпеці. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 24 травн., 2023. С. 1–3.
8. Паливода В. О. Оцінка державним агентством національної безпеки Болгарії викликів і загроз безпеці країни. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 28 липн., 2023. С. 1–8.
9. Паливода В. О. Оцінка агентством безпеки та розвідки республіки Хорватія викликів і загроз національній безпеці країни. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 25 серпн., 2023. С. 1–6.
10. Паливода В. О. Оцінка канадською службою безпеки та розвідки актуальних загроз національній безпеці. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*. 09 червн., 2023. С. 1–4.
11. Паливода В. О. Особливості діяльності спеціальних служб російської федерації у ході війни проти України. *Центр зовнішньополітичних досліджень НІСД*, 26 грудня 2022. URL: <https://opk.com.ua/osoblivosti-diyalnosti-speetsialnykh/>.

References:

1. Pro rozvidku : Zakon Ukrainy vid 17 veresnia 2020 r. № 912-IKh. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text>.
2. Natsionalna bezpeka i oborona: holovni podii protsesi, tendentsii (kviten–cherven 2024 r.). Fond “Demokratyni initsiatyvy” imeni Ilka Kucheriva. Analitika. URL: <https://dif.org.ua/article/natsionalna-bezpeka-i-oborona-golovni-podii-protsesi-tendentsii-kviten-cherven-2024-r>.
3. Rozvidka i bezpeka Ukrainy v umovakh viiny (2023). Analitichna dopovid. Tsentr oboronnykh stratehii. Kyiv : Tsentr stratehii, 128.
4. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka federalnym vidomstvom zakhystu konstytutsii Nimechchyny vyklykiv i zahroz natsionalnii bezpetsi. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 17 lypn., 1–3.
5. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka aktualnykh zahroz natsionalnii bezpetsi obiednanoi sluzhboiu rozvidky i bezpeky Nederlandiv, Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 13 veresn., 1–4.
6. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka Norvezkoii sluzhboiu aktualnykh vyklykiv i zahroz natsionalnii bezpetsi. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 13 berezn., 1–7.
7. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka spetsialnymi sluzhbamy Danii aktualnykh zahroz natsionalnii bezpetsi. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 24 travn., 1–3.
8. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka derzhavnym ahentstvom natsionalnoi bezpeky Bolharii vyklykiv i zahroz bezpetsi krainy. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 28 lypn., 1–8.
9. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka ahentstvom bezpeky ta rozvidky respubliky Khorvatiia vyklykiv i zahroz natsionalnii bezpetsi krainy. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 25 serpn., 1–6.
10. Palyvoda V. O. (2023). Otsinka kanadskoii sluzhboiu bezpeky ta rozvidky aktualnykh zahroz natsionalnii bezpetsi. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD. 09 chervn., 1–4.
11. Palyvoda V. O. (2022). Osoblyvosti diialnosti spetsialnykh sluzhb rosiiskoi federatsii u khodi viiny proty

Ukrainy. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen NISD, 26 hrudnia 2022. URL: <https://opk.com.ua/особливості-діяльності-спеціальних/>.

Biloshytskyi V., Hunin V. Foreign intelligence services on modern threats to national security

In the course of the study, the authors of the article analyzed changes in the criteria for assessing threats to national security by the special services of NATO member states in light of current events in the world related to the full-scale invasion of the Russian Federation into the territory of our state, which led to certain changes in international policy and had a destructive impact on the state of national security of Ukraine. Research has shown that at this time, the positions of foreign special services of the world's leading countries regarding the criteria for assessing modern challenges and threats to national security have changed radically. In particular, according to experts and analysts from the special services of NATO member states, the main factors that have the most destructive impact on the state of national security are intelligence activities and information wars against European countries, foreign interference in the politics of another sovereign state, discrediting the democratic system, international terrorism, extremism on socio-political grounds, risk processes related to migration, etc. It has been established that the special services of NATO member states, from the list of major threats to national security, prioritize such destabilizing factors of influence as unlawful interference in the country's internal affairs, sponsorship of extremism and terrorism, committing numerous cyber-attacks on various information structures and networks, spreading weapons of mass destruction, carrying out various influence operations, etc. It has been determined that a particular danger to the national security of NATO member states is primarily the intelligence and subversive activities of Russian and Chinese special services, as an integral part of the state security architecture of these countries. The activities of the intelligence services of Iran and Turkey are not without attention of the above-mentioned special services, since in modern conditions these countries support the aggressive policy of Russian Federation in the international arena. Given the identified challenges and threats, foreign intelligence services propose to strengthen the activities of all state institutions aimed at improving the state of ensuring national security in such areas as: support for sanctions policy against the Russian Federation; strengthening counterintelligence support for the economic and scientific sectors; introduction of preventive work among the local population; organization of a comprehensive approach to the resilience of each European country and its allies; updating of profile legislation; protection of strategic objects of EU countries; consolidation of global relations between EU countries in the context of the war in Ukraine; formation of a security environment on the European continent; ensuring the economic security of EU countries; organization by the special services of EU countries of countering international terrorism and its spread on the continent, etc. The results of the assessment by specialists-analysts of the special services of NATO member countries of modern threats to national security will allow adjusting the activities of state institutions and law enforcement agencies of Ukraine aimed at ensuring national security.

Keywords: national security, security environment, anti-Western position, destructive influence, foreign intelligence services, counterintelligence, extremism, terrorism.